

FINANSTILSYNET

THE FINANCIAL SUPERVISORY
AUTHORITY OF NORWAY

Modul for LIKVIDITETSRISIKO

Evaluering av styring og kontroll

DATO:

31. JANUAR 2022

SEKSJON/AVDELING:

BANK/BAFO

FINANSTILSYNET

Postboks 1187 Sentrum

0107 Oslo

Innhold

1. INNLEDNING	3
1.1 RELEVANTE REFERANSER.....	3
2. STRATEGI, OVERORDNEDE RETNINGSLINJER OG RISIKORAMMER FOR LIKVIDITETS- OG FINANSIERINGSRISIKO	4
2.1 STRATEGI OG OVERORDNEDE RETNINGSLINJER.....	4
2.2 RISIKORAMMER	6
2.3 BEREDSKAPSPLANER.....	7
2.4 ILAAP	8
3. ORGANISERING OG ANSVARFORHOLD MED HENSYN TIL LIKVIDITETS- OG FINANSIERINGSRISIKO	9
3.1 STYRETS ROLLE OG ANSVAR	9
3.2 ORGANISERING, BEMANNING OG KONTROLL	9
4. MÅLING AV LIKVIDITETS- OG FINANSIERINGSRISIKO	12
4.1 SYSTEMER FOR RISIKOMÅLING OG PROGNOSE	12
4.2 STRESSTESTER.....	13
4.3 INTERNPRISING AV LIKVIDITETS- OG FINANSIERINGSRISIKO	15
5. RAPPORTERING AV LIKVIDITETS- OG FINANSIERINGSRISIKO	16
5.1 INTERN RAPPORTERING.....	16
5.2 EKSTERN RAPPORTERING.....	17

1. INNLEDNING

Finanstilsynet benytter moduler som arbeidsverktøy ved stedlig tilsyn og ved vurderingen av foretakenes samlede risiko og kapitalbehov, SREP (Supervisory Review and Evaluation Process). Likviditetsrisikomodulen består av en veiledning for vurdering av foretakets risikonivå når det gjelder likviditet og finansiering, og en veiledning for vurdering av foretakets system for styring og kontroll av likviditets- og finansieringsrisiko. Dette dokumentet utgjør veiledningen for vurdering av foretakets styring og kontroll av likviditets- og finansieringsrisiko. Finanstilsynet legger i sine vurderinger vekt på at styring og kontroll av likviditets- og finansieringsrisiko skal være tilpasset foretakets størrelse, kompleksitet og risikoprofil. Det vises til eget kapittel om forholdsmessighet i modul for intern virksomhetsstyring.

Dokumentet er delt inn i ulike kapitler. I hvert av delkapitlene følger momenter som Finanstilsynet legger vekt på ved vurdering av foretakene. Vurderingsmomentene bygger på lov eller forskrift, Finanstilsynets rundskriv og internasjonale retningslinjer. Enkelte vurderinger er basert på Finanstilsynets erfaringer og observasjoner av beste praksis, herunder erfaringer fra tematilsyn.

1.1 Relevante referanser

Lover og forskrifter

- Lov om finansforetak og finanskonsern (finansforetaksloven)
- Forskrift om finansforetak og finanskonsern (finansforetaksforskriften)
- Forskrift om kapitalkrav og nasjonal tilpasning av CRR/CRD IV (CRR/CRD IV-forskriften), særlig del V Styring av likviditetsrisiko og del X Systemet for risikostyring og internkontroll, samt inkorporasjonsbestemmelsene i del I, jf. kapitalkravsforordningen (CRR, (EU) 575/2013), herunder del I pkt. 3. delegert kommisjonsforordning (EU) 2015/61 ("LCR DA")

Rundskriv

- Rundskriv 12/2016 Finanstilsynets praksis for vurdering av risiko og kapitalbehov¹

Internasjonale retningslinjer (bl.a. EBA og Baselkomiteen)

- EBA Guidelines on common procedures and methodologies for the supervisory evaluation process (SREP) and supervisory stress testing (EBA/GL/2018/03)
- EBA Guidelines on institutions' stress testing, EBA/GL/2018/04
- EBA Guidelines on internal governance under CRD, EBA/GL/2021/05
- CEBS (EBA) Guidelines on Liquidity Cost Benefit Allocation, 2010
- CEBS (EBA) Guidelines on Liquidity Buffers & Survival Periods, 2009

¹ Merk at Rundskrivet er under oppdatering, men gjeldende per 15. januar 2022 finnes her: <https://www.finanstilsynet.no/nyhetsarkiv/rundskriv/2019/oppdaterte-og-nye-vedlegg-til-rundskriv-122016-finanstilsynets-praksis-for-vurdering-av-risiko-og-kapitalbehov/> Nytt Rundskriv vil bli å finne på samme hjemmeside.

- Baselkomiteen: Principles for Sound Liquidity Risk Management and Supervision, bcbs144/2008 (heretter kalt "Baseldokumentet")²
- Baselkomiteen: Sound Practices for Managing Liquidity in Banking Organizations, bcbs69/2000
- ECB Guide to the internal liquidity adequacy assessment process (ILAAP), 2018

Annet

- EBA Revised list of Risk Indicators and Methodological Guide
- Veiledning – Rapportering av finansiell informasjon (FINREP)
- ORBOF (Offentlig Rapportering for Banker og Finansieringsforetak)
- Finanstilsynet: Samlerapport for tematisyn om stresstesting av likviditets- og finansieringsrisiko³
- Modul for evaluering av intern virksomhetsstyring

Med utgangspunkt i momentene som følger av denne modulen, skal faktisk status for foretaket samt Finanstilsynets vurderinger, spørsmål og konklusjoner oppsummeres i et hjelpeskjema. Finanstilsynets interne vurderinger av status for foretakets styring og kontroll og vurdert nivå for foretakets risikoeksponering oppsummeres i en fire-delt gradering. Finanstilsynet benytter karakterer fra 1 til 4, som representerer beskrivelsen "god", "tilfredsstillende", "mindre tilfredsstillende" og "ikke tilfredsstillende". Klassifiseringen og hjelpeskjemaet benyttes ikke i den eksterne kommunikasjonen.

2. STRATEGI, OVERORDNEDE RETNINGSLINJER OG RISIKORAMMER FOR LIKVIDITETS- OG FINANSIERINGSRISIKO

2.1 Strategi og overordnede retningslinjer

Formålet med dette avsnittet er å angi kriterier for vurdering av foretakets likviditetsstrategi jf. finansforetaksloven § 13-7, andre ledd, "et finansforetak skal sørge for forsvarlig likviditetsstyring etter retningslinjer fastsatt av styret".

Foretaket skal drives forsvarlig og ha hensiktsmessige retningslinjer og rutiner for å identifisere, styre, overvåke og rapportere risiko foretaket er, eller kan bli, utsatt for, jf. finansforetaksloven § 13-5. Retningslinjer og rutiner skal bidra til at virksomheten drives i tråd med styrets strategi og risikoappetitt for likviditets- og finansieringsrisiko.

Nedenfor følger aktuelle momenter.

Dokumentasjon og prosess

- Foretaket skal ha en dokumentert likviditetsstrategi, jf. CRR/CRD IV-forskriften § 12. Strategien skal tilpasses alle relevante forretningsområder, herunder omfatte eventuelle filialer og datterforetak, med intern fordeling av risiko og kostnader. Styret skal minst

² <https://www.bis.org/publ/bcbs144.pdf> I en pressemelding fra Basel-komiteen (Basel Committee on Banking Supervision) 17. jan. 2019 bekjentgjøres at Basel-komiteen har gjennomgått dokumentet fra 2008. Gjennomgangen bekrefter at prinsippene i 2008-dokumentet fortsatt er egnet og gjeldende. Basel-komiteen foretok derfor ingen revidering av dokumentet fra 2008.

³ <https://www.finanstilsynet.no/nyhetsarkiv/nyheter/2016/tematisyn-om-stresstesting-av-likviditets--og-finansieringsrisiko/>

en gang i året vurdere strategien og etterlevelsen av denne, og styrets vurderinger og konklusjoner skal framgå av styreprotokollen.⁴

- Strategien bør være viderefremmet til og forstått av alle enheter som har betydning for likviditets- og finansieringsrisikoen i foretaket. Medarbeidere med ansvar for styringen av risikoen bør ha nær kontakt med medarbeidere som overvåker markedsutviklingen og medarbeidere som har tilgang på viktig informasjon fra kredittvirksomheten, jf. punkt 15 i Baseldokumentet.
- Erfaringene fra stresstestene skal brukes når styret vurderer likviditetsstrategien og vedtar retningslinjer for likviditets- og finansieringsrisiko og styrets risikoappetitt, jf. CRR/CRD IV-forskriften § 16 og prinsipp 10 i Baseldokumentet.

Innhold

- Strategien skal omfatte retningslinjer og rammer for å styre foretakets likviditets- og finansieringsrisiko i samsvar med vedtatt risikoappetitt. Styrets fastsettelse av risikoappetitten, definerer risikoeksponeringen styret er villig til å akseptere når det gjelder likviditets- og finansieringsrisiko. Strategien skal gi hovedlinjene som sikrer at foretaket i normale tider styrer likviditeten på en slik måte at det også er i stand til å motstå en langvarig periode med stress, jf. CRR/CRD IV-forskriften § 12 og prinsipp 2 og punkt 10 i Basel-dokumentet.
- Strategien skal omfatte retningslinjer og rammer for beholdning av likvide eiendeler og for stabil langsiktig finansiering. Strategien skal gi retningslinjer for metoder og rutiner for risikomåling, prognoser og overvåking, inkludert stresstester, jf. CRR/CRD IV-forskriften § 12.
- Strategidokumentet skal beskrive organisering og ansvarsforhold, bestemmelser om styre- og ledelsesrapportering og om uavhengig kontroll, jf. CRR/CRD IV-forskriften § 12.
- Bolig- og næringskredittforetak (OMF-foretak) er viktige for finansieringen av de fleste banker. Strategidokumentet bør derfor gi retningslinjer for bankens bruk av OMF-foretak, hvilke betingelser styret vil sette for å ivareta krav til akseptabelt risikonivå i banken når utlån overføres til OMF-foretak så vel som betingelser som sikrer banken likviditetsmessig fleksibilitet (omfang av ubeheftet omsettbare aktiva og aktiva klargjort for overføring).
- Direkte og indirekte konsekvenser av risikoer knyttet til ESG-forhold (Environmental, Social and Governance) bør hensyntas i likviditets- og finansieringsstrategien. Foretaket bør vurdere hvordan ESG-faktorer kan virke inn på likviditets- og finansieringsrisikoen, herunder påvirke likviditetsbufferen. For det tilfellet foretaket vurderer å utstede finansiering med en særskilt merkelapp ("grønn" finansiering), må foretaket påse at det foreligger et dokumentert grunnlag for klassifiseringen/merkelappen og at de som yter finansieringen får god informasjon om grunnlaget.⁵
- Strategidokumentet skal inneholde foretakets overordnede retningslinjer for likviditetsstyringen, jf. CRR/CRD IV-forskriften § 12 og punkt 11 i Baseldokumentet:
 - Retningslinjer for foretakets beholdning av likvide eiendeler, herunder eiendelenes omsettelighet, status som sentralbanksikkerhet, likvide eiendeler for LCR, mm.
 - Retningslinjer for etterlevelse av minstekrav til likviditetsreserve (LCR), jf. CRR/CRD IV-forskriften § 2 punkt 3.⁶ For overvåking av LCR bør foretaket

⁴ Det vises også til kapitalkravsdirektivet (2013/36/EU) artikkel 86.

⁵ Det vises generelt til EUs, EBAs og ECBs arbeid på området, se www.eba.europa.eu, www.ecb.europa.eu (og www.Finanstilsynet.no)

⁶ Jf. kommisjonens delegerede forordning (EU) 2015/61 ("LCR DA") artikkel 38.

definere et styringssystem som sikrer løpende etterlevelse av minstekravet på 100 prosent.

- Retningslinjer for etterlevelse av minstekrav til likviditetsreserve i signifikant valuta, jf. CRR/CRD IV-forskriften § 11. Retningslinjer for likviditetsrisiko over landegrenser og i ulike enheter i konsernet (dersom aktivitetsnivået og valutamismatch tilsier det).
 - Retningslinjer for etterlevelse av stabil langsiktig finansiering.⁷
 - Retningslinjer for oppfyllelse av MREL-krav, herunder krav til etterstilt gjeld.
 - Retningslinjer for diversifisering av finansieringskilder.
 - Retningslinjer og mål eller rammer for innskuddsdekning. Ved vurdering av innskuddsdekningen bør en bank som overfører utlån til OMF-foretak vurdere innskuddsdekningen både (1) basert på utlån kun bokført i banken og (2) basert på utlån bokført i banken pluss utlån overført til OMF-foretak.
 - Retningslinjer for innskuddenes sammensetning, herunder størrelse og kundegruppe for å unngå konsentrasjonsrisiko i innskuddsmassen. Vurdering av hensiktsmessig andel innskudd dekket av garantiordninger. Vurdering av hvor stabile de ulike segmentene av innskuddsmassen er, blant annet ved endringer i innskuddsrenten.
 - Retningslinjer for markedspleie.
- Foretaket skal ha retningslinjer som angir prosess for å vurdere risiko i nye produkter, tjenester og andre nye aktiviteter, jf. CRR/CRD IV-forskriften § 36 åttende ledd.

2.2 Risikorammer

Formålet med dette avsnittet er å angi kriterier for vurdering av rammestrukturen som foretaket har etablert for å styre likviditets- og finansieringsrisikonivå.

Nedenfor følger aktuelle momenter.

- Styret skal med utgangspunkt i vedtatt risikoappetitt fastsette rammer for ulike virksomhetsområder. Summen av fordelte risikorammer skal ikke overstige samlet risikoappetitt, jf. CRR/CRD IV-forskriften § 13 "Foretaket skal ha tilfredsstillende regler og prosedyrer for å kontrollere og begrense likviditetsrisiko." Erfaringene fra stresstestene skal brukes når styret vedtar rammer for likviditetsrisiko, jf. CRR/CRD IV-forskriften § 16. Risikorammene skal tildeles administrerende direktør med eventuell angivelse av videre delegering. Styret skal minst årlig revurdere rammene, jf. CRR/CRD IV-forskriften § 12.
- For å sikre at foretakets finansiering har forsvarlig lengde, skal det fastsettes rammer for ulike tidshorisonter, herunder intradag, jf. CRR/CRD IV-forskriften § 13.
- Rammene skal sørge for en tilstrekkelig langsiktig, stabil og diversifisert finansiering både i normalsituasjon og i en situasjon under stress, jf. forordning (EU) nr. 575/2013, artikkel 413 pkt. 1.
- Rammer bør sikre diversifisering med hensyn til finansieringskilder, investorgrupper, type instrumenter og geografiske markeder, herunder finansiering i utenlandsk valuta og i utenlandske markeder, jf. punkt 65 i Baseldokumentet.
- Dersom banken har knyttet seg til innskuddsplattformer i Norge eller i utlandet, må styret fastsette retningslinjer og eventuelt rammer for virksomheten, herunder eventuelt valutafordelet.

⁷ Jf. Net Stable Funding Ratio (NSFR) som etter planen innføres i Norge i 2022 med et minstekrav på 100 prosent.

- Rammene skal ta høyde for mulige forsinkelser i innbetalinger og utbetalinger, jf. CRR/CRD IV- forskriften § 13. For å ta hensyn til mulige utfall av uventede hendelser, bør foretaket fastsette rammer som sikrer at det har en tilstrekkelig beholdning av likvide eiendeler. Eiendelene skal være av god kvalitet og uten heftelser, og foretaket skal sørge for at eiendelene raskt kan realiseres eller anvendes for finansiering, jf. forordning (EU) nr.575/2013, artikkel 412 pkt.1.⁸ og minstekravet til likviditetsreserve, LCR, jf. forordning (EU) nr.575/2013, artikkel 413 pkt.1.
- Foretakets øvrige likvide eiendeler (likviditetsreserver ut over LCR-kravet) bør også være av en slik art at de kan benyttes til å fremskaffe likviditet innenfor forutsatte tidsrammer uten at det begrenses av lov-, forskriftsmessige eller operasjonelle forhold jf. prinsipp 12 i Baseldokumentet. Foretaket bør ta hensyn til legale og/eller operasjonelle begrensninger som hindrer at eiendelene kan benyttes til å fremskaffe likviditet innenfor forutsatte tidsrammer.
- Ut over minstekravet til LCR i signifikant valuta, bør aggregerte behov for reserver i fremmed valuta og akseptabel valutamismatch fastsettes. Det bør tas hensyn til mulige begrensninger som kan oppstå i stressede situasjoner, jf. punkt 43 i Baseldokumentet.
- Foretaket bør vurdere og hensynta behovet for likvide midler til å dekke marginkrav som kan følge av inngåtte avtaler direkte eller indirekte mot clearinghus og i såkalte Credit Support Annex (CSA-avtaler) for derivatkontrakter.
- Fastsatte rammer bør være målbare og ikke unødvendig komplekse. Rammeutnyttelsen bør overvåkes regelmessig, og styret bør motta rapporter om utnyttelsen av risikorammene.
- Ved gjentatte brudd på rammer med videre bør det vurderes om dette skyldes manglende forståelse av rammer som styringsinstrument, svak kultur for etterlevelse av rammer og rutiner eller at system og verktøy i førstelinje for avdekking av feil og rammebrudd ikke er tilfredsstillende.

2.3 Beredskapsplaner

Formålet med dette avsnittet er å angi kriterier for vurdering av foretakets beredskapsplaner for likviditetskriser.

Nedenfor følger aktuelle momenter.

Dokumentasjon og prosess

- Foretaket skal ha en dokumentert beredskapsplan for likviditetskriser. Planen skal være vedtatt av styret, jf. CRR/CRD IV- forskriften § 14.
- Styret skal jevnlig revidere beredskapsplanen på bakgrunn av resultater av stresstester og planen bør være i overensstemmelse med antagelsene benyttet i disse, jf. CRR/CRD IV- forskriften § 14 og punkt 112 i Baseldokumentet. Planen bør jevnlig testes for å sikre at den er operasjonell, jf. prinsipp 11 i Baseldokumentet.
- Finanstilsynet aksepterer at beredskapsplanen inngår som eget kapittel eller som vedlegg i dokumentet som presenterer foretakets gjenopprettelsesplan gitt at kravene i CRR/CRD IV-forskriften etterleves.

⁸ Institutions shall hold liquid assets, the sum of the values of which covers the liquidity outflows less the liquidity inflows under stressed conditions to ensure that institutions maintain levels of liquidity buffers which are adequate to face any possible imbalance between liquidity inflows and outflows under gravely stressed conditions over a period of thirty days. During times of stress, institutions may use their liquid assets to cover their net liquidity outflows.

Innhold

- Beredskapsplanen skal omhandle prosedyrer for å håndtere likviditetsproblemer som skyldes både foretaksspesifikke hendelser og likviditetssvikt i markedet, jf. CRR/CRD IV-forskriften § 14. Det bør tas høyde for at likviditetsbehov i norske kroner og valuta som følger av inngåtte margineringsavtaler med mer (jf. CSA-avtaler), kan øke i en situasjon hvor foretaket har måttet ta i bruk beredskapsplanen.
- Beredskapsplanen bør inneholde klare iverksettelses- og opptrappingsprosedyrer jf. prinsipp 11 Baseldokumentet. Det bør etableres et sett av tidligvarslingsindikatorer for å identifisere økt risiko eller sårbarhet, jf. punkt 53 og 54 i Baseldokumentet.
- Beredskapsplanen bør trekke opp retningslinjer for å håndtere ulike stressituasjoner og sikre beredskapsmessig fleksibilitet, jf. prinsipp 11 og punkt 111 i Baseldokumentet. Det bør stilles krav til tilleggsrapportering slik at alle relevante parter gis en oppdatert analyse av likviditetsutviklingen, oversikt over status og iverksatte krisetiltak.
- Beredskapsplanen bør beskrive et diversifisert sett av finansieringsmuligheter for foretaket og estimere hvor mye finansiering foretaket kan frembringe fra disse kildene, jf. punkt 111 i Baseldokumentet. Planen bør inneholde en vurdering av tiden som medgår for å fremskaffe finansiering fra de forskjellige kildene, jf. punkt 111 i Baseldokumentet. Planen bør omfatte tiltak for å håndtere uventede og store utbetalinger intradag, jf. punkt 119 i Baseldokumentet.
- Foretaket bør, der strukturen og aktivitetene tilsier det, ta i betraktning operasjonelle prosedyrer og tiden knyttet til å flytte likviditet og sikkerheter mellom forskjellige enheter samt eventuelle hindringer for slike overføringer, jf. punkt 120 i Baseldokumentet.
- Det bør være en klar fordeling av roller og ansvar for å håndtere beredskapssituasjoner, herunder også stedfortredere for nøkkelmedarbeidere, jf. punkt 114 i Baseldokumentet. Det bør angis hvilke beslutninger som skal løftes til høyere nivåer i organisasjonen og prosedyrer for å sikre effektiv koordinering og kommunikasjon mellom foretakets forskjellige forretningsområder, jf. punkt 115 i Baseldokumentet.
- Beredskapsplanen bør angi hvordan det skal kommuniseres internt og eksternt for å understøtte tilliten til foretaket og vedlikehold av kundeforhold. Kommunikasjonen bør være tydelig, pålitelig og skje tilstrekkelig hyppig og til rett tid. Planene bør sikre god kommunikasjon med motparter av stor betydning for bankens tilgang på likviditet, jf. punkt 116 i Baseldokumentet.

2.4 ILAAP

Formålet med dette avsnittet er å angi kriterier for vurdering av foretakets ILAAP (Internal Liquidity Adequacy Process). ILAAP skal fremfor alt være en foretaksintern prosess, og det er opp til det enkelte foretak og dets styre å utforme ILAAP ut fra kompleksiteten i og omfanget av foretakets virksomhet. Det vises til rundskriv om Finanstilsynets praksis for vurdering av risiko og kapitalbehov og den europeiske sentralbankens retningslinjer for ILAAP.

Prinsipper for foretakenes ILAAP:

- Foretakets styre er ansvarlig for at foretaket har en dekkende ILAAP.
- ILAAP skal være integrert i virksomheten.
- ILAAP skal legge et fundament for at foretaket har tilstrekkelig likviditet og finansiering, gitt ulike utfordringer.

- All vesentlig risiko skal identifiseres og tas høyde for i ILAAP.
- Betydning av ESG-faktorer for foretakets status og fremtidige utfordringer når det gjelder likviditet og finansiering, bør omhandles, jf. omtale under strategi.
- Resultater av stresstester på området, jf. kap. 4.2, bør beskrives og analyseres.
- Foretakets likviditetsbuffer(e) og likviditetskilder skal være av høy kvalitet og tydelig definerte.
- Metodene for å identifisere og kvantifisere risikoer i ILAAP skal være tilpasset virksomheten, og være konsistente og målbare.
- Jevnlig utførte stresstester skal sikre at virksomheten har tilstrekkelig likviditet i vanskelige situasjoner, jf. kap. 4.2 under.
- En uavhengig instans skal vurdere styrets ILAAP-prosess og beregninger av risikonivå i foretaket, og vedlegges ILAAP-dokumentet, jf. Rundskriv 12/2016 Vedlegg 1B.

3. ORGANISERING OG ANSVARFORHOLD MED HENSYN TIL LIKVIDITETS- OG FINANSIERINGSRISIKO

3.1 Styrets rolle og ansvar

Formålet med dette avsnittet er å angi kriterier for vurdering av organiseringen og ansvarsdelingen for likviditet og finansiering i foretaket, jf. finansforetaksloven § 8-6 og CRR/CRD IV-forskriften § 35.

Nedenfor følger aktuelle momenter. Det henvises for øvrig til modul for intern virksomhetsstyring for mer utfyllende forventninger til styret.

- Styret skal fastsette og regelmessig vurdere strategier, risikoappetitt, planer og overordnede retningslinjer for å identifisere, styre, overvåke, kontrollere og rapportere likviditets- og finansieringsrisiko.
- Styret skal sikre seg tilgang til risikoinformasjon ved å fastsette omfang, format og frekvens på rapporteringen, jf. etter CRR/CRD IV-forskriften § 35. Herunder skal styret få seg forelagt relevante rapporter på likviditets- og finansieringsområdet.
- Styret bør ha god kompetanse om likviditets- og finansieringsrisiko.
- Styret bør legge stor vekt på betydningen risikokultur har for virksomheten.
- Styret skal påse at foretaket har en tilfredsstillende internkontroll på likviditets- og finansieringsområdet.

3.2 Organisering, bemanning og kontroll

Foretaket skal etter CRR/CRD IV-forskriften § 36 ha retningslinjer og rutiner for styring og kontroll av likviditetsrisiko. Likviditets- og finansieringssituasjonen bør aktivt overvåkes i og på tvers av legale enheter, forretningsområder og valutaer, jf. prinsipp 6 i Baseldokumentet. Ledelsen bør løpende motta og gjennomgå informasjon om foretakets likviditetsutvikling og finansieringsstatus, jf. prinsipp 3 i Baseldokumentet.

3.2.1 Ressurser, kompetanse og godtgjørelsesordninger

Formålet med dette punktet er å angi kriterier for vurdering av foretakets ressurser, kompetanse og godtgjørelsesordninger innen likviditets- og finansieringsområdet.

Nedenfor følger aktuelle momenter.

- Ansvar for løpende styring og kontroll med foretakets samlede likviditet skal være avklart og dokumentert, jf. CRR/CRD IV-forskriften § 35.
- Foretaket skal ha ansatte som samlet har kvalifikasjoner og erfaringer som trengs for at virksomheten i foretaket drives på en forsvarlig måte. Foretaket skal påse at medarbeiderne har nødvendig erfaring og kompetanse, jf. finansforetaksloven § 8-11 (3)
- Antallet medarbeidere bør være tilpasset virksomhetens kompleksitet og omfang. I foretak med få ansatte på området, må styret påse at det er ansatte som kan fungere ved ferie og sykefravær og at det er gode planer for slik fungering.
- Personell, både i støtte- og i uavhengige kontrollfunksjoner, bør ha god forståelse av aktuelle risikoer og ha myndighet og insentiver til å belyse og vurdere handlinger utført av personell med resultatansvar. Kvalitetsansvar tilligger alle medarbeidere og ledere.
- De enheter/medarbeidere som har ansvaret for den løpende likviditetsstyringen bør ha gode kommunikasjonslinjer med alle enheter/medarbeidere i organisasjonen som har informasjon som kan være kritisk for likviditetssituasjonen.
- Det bør sikres en tilstrekkelig arbeidsdeling mellom enheter/medarbeidere med ansvar for operative oppgaver (treasury) og enheter/medarbeidere med ansvar for utførelse av back-office/depot-oppgaver som registrering, oppgjør og avstemming (førstelinje). Videre bør det sikres tilstrekkelig uavhengighet mellom enhetene i førstelinje og kontrollfunksjoner med ansvar for uavhengig måling, overvåking og rapportering (andrelinje), jf. CRR/CRD IV- forskriften § 35.⁹
- Uavhengige kontrollfunksjoners ressurser og kompetanse innen områdene likviditets- og finansieringsrisiko bør være tilpasset kompleksiteten og omfanget av virksomheten.
- Foretakets godtgjørelsesordninger, herunder evt. bonusordninger, for ansatte på likviditets- og finansieringsområdet skal bidra til å fremme og gi insentiver til god styring av, og kontroll med foretakets risiko, motvirke for høy risikotaking, og bidra til å unngå interessekonflikter. Se spesielt finansforetaksforskriften §§ 15-4 til 15-6 for regler om godtgjørelse til ledende ansatte, personer med vesentlig betydning for foretakets risikoeksponering og ansatte med kontrolloppgaver. Se for øvrig om godtgjørelsesordninger i modul for intern virksomhetsstyring.

3.2.2 Organisering og ansvar for internkontroll i første linje

Formålet med dette punktet er å angi kriterier for vurdering av om foretakets organisering innenfor likviditets- og finansieringsrisikoområdet er klar, dokumentert, integrert og tilpasset virksomhetens størrelse, kompleksitet og omfang.

Nedenfor følger aktuelle momenter.

- Foretaket skal organiseres og drives på en forsvarlig måte og ha en klar organisasjonsstruktur, jf. finansforetaksloven § 13-5 første ledd.
- Foretaket bør på en entydig måte ha nedfelt fordelingen av ansvar og myndighet i organisasjonen for likviditets- og finansieringsrisikoområdet, og ha en styringsstruktur som effektivt følger styrets strategi på likviditets- og finansieringsrisikoområdet.

⁹ Det vises spesielt til andre ledd og tredje ledd pkt. a) av CRR/CRD IV- forskriften § 35

- Det bør foreligge et dokumentert og oppdatert organisasjonskart som viser strukturen, og faktiske rapporterings- og ansvarsforholdslinjer på likviditets- og finansieringsrisikoområdet.
- Foretaket skal ha retningslinjer for å sikre tilstrekkelig arbeidsdeling og for å unngå interessekonflikter, jf. CRR/CRD IV-forskriften § 35 annet ledd. Førstelinjen, treasury og backoffice/depot, er ansvarlige for at den løpende likviditetsstyringen gjennomføres i tråd med retningslinjer, mål og risikorammer som er vedtatt. Førstelinjen bør ha egnede og kvalitetssikrede systemer og metoder for løpende styring, måling og rapportering.
- Stillingsinstrukser og arbeidsbeskrivelser bør foreligge for de mest sentrale medarbeidere. Daglig leder skal etter finansforetaksloven § 8-11 (3) sørge for at det blir fastsatt instruksjoner som angir de ansattes arbeidsoppgaver og ansvarsforhold, samt rapporterings- og saksbehandlingsregler.
- Ledere for enheter innenfor likviditets- og finansieringsrisiko skal etter CRR/CRD IV-forskriften § 37 iverksette tilstrekkelig internkontroll og løpende vurdere gjennomføringen av internkontrollen i områdene de har ansvar for. Vurderingen av om internkontrollen har vært gjennomført på en tilfredsstillende måte og om det er behov for nye kontrolltiltak, skal oppsummeres og dokumenteres minimum årlig.

3.2.3 Uavhengige kontrollfunksjoner i andre- og tredjelinje

Formålet med dette punktet er å angi kriterier for å kartlegge og vurdere mandat samt utøvelsen av ansvaret foretakets uavhengige kontrollfunksjoner er tildelt på likviditets- og finansieringsrisikoområdet. Dette innebærer blant annet å kartlegge og vurdere instruksjoner og retningslinjer, samt å vurdere omfang og innhold på arbeidet til uavhengige kontrollfunksjoner. Funksjonenes ansvar og generelle hovedoppgaver er også omhandlet i modul for intern virksomhetsstyring. Med uavhengig kontrollfunksjoner menes i denne sammenheng interne kontrollfunksjoner i andre linje og internrevisjonen i tredje linje.

Interne kontrollfunksjoner skal jevnlig rapportere om risiko- og etterlevelse på likviditets- og finansieringsrisikoområdet til ledelsen og styret for å gi en uavhengig vurdering av status, utvikling og mulige fremtidige risikoer på området.

Risikokontrollfunksjon

- Foretaket skal etter finansforetaksloven § 13-5 (2) ha en uavhengig risikokontrollfunksjon som skal ha tilstrekkelig kompetanse og ressurser for styring, overvåking og oppfølging av risiko, herunder likviditets- og finansieringsrisiko, jf. CRR/CRD IV-forskriften § 38.
- Risikokontrollfunksjonen bør være involvert i diskusjoner om foretakets strategi og risikoappetitt på likviditets- og finansieringsrisikoområdet.
- Risikokontrollfunksjonen bør være ansvarlig for foretakets modeller som anvendes i styring og kvantifisering av likviditets- og finansieringsrisiko. Risikokontrollfunksjonen bør ha tilgang til, og kunnskaper om, alle relevante systemer og prosesser i førstelinje.
- Risikokontrollfunksjonen skal etter CRR/CRD IV-forskriften § 36 involveres i prosessen med å vurdere risiko i nye produkter, tjenester og andre nye aktiviteter innenfor likviditets- og finansieringsrisikoområdet.
- Risikokontrollfunksjonen bør regelmessig foreta vurderinger av etterlevelse av strategier, retningslinjer, fullmakter, ansvarsforhold og rutiner knyttet til likviditets- og finansieringsrisikoområdet.

- Risikokontrollfunksjonen bør foreta andre relevante kontroller og overvåke at likviditets- og finansieringsrisikoområdets internkontroll er hensiktsmessig og effektiv.

Etterlevelsesfunksjon

- Foretaket skal etter finansforetaksloven § 13-5 (2) ha en uavhengig etterlevelsesfunksjon som skal ha tilstrekkelig kompetanse og ressurser for styring, overvåking og oppfølging av risiko, jf. CRR/CRD IV-forskriften § 39.
- Etterlevelsesfunksjonen bør gjennomføre tester for å verifisere at aktuelt eksternt og internt regelverk som er relevant for likviditets- og finansieringsområdene, herunder om ESG-risiko, etterleves. Rapporter vedrørende gjennomførte kontrollaktiviteter fra uavhengig kontrollfunksjon bør adresseres til og behandles av relevant nivå i organisasjonen. Ved gjentatte brudd på regelverket, bør det vurderes om dette skyldes manglende respekt for regelverket eller at rutinene og gjennomføringen av risikostyring og kontroll i første og andre linje ikke er tilfredsstillende.
- Etterlevelsesfunksjonen skal etter CRR/CRD IV-forskriften § 36 involveres i prosessen med å vurdere risiko i nye produkter, tjenester og andre nye aktiviteter innenfor likviditets- og finansieringsområdene.

Internrevisjon

- Foretak skal etter finansforetaksloven § 13-5 (2) ha en uavhengig kontrollfunksjon med ansvar for internrevisjon. Foretak som i mer enn de siste 12 måneder har hatt en forvaltningskapital som er lavere enn 10 milliarder kroner, har unntak fra kravet om internrevisjon. I foretak som ikke har internrevisjon, skal valgt revisor gi en årlig bekreftelse til styret om risikostyringen og internkontrollen.
- Internrevisjonen skal etter finansforetaksloven § 8-16 jevnlig kontrollere at likviditets- og finansieringsvirksomheten er organisert og drives på en forsvarlig måte og i samsvar med gjeldende krav. I henhold til Baseldokumentet prinsipp 3, pkt.16, bør internrevisor jevnlig vurdere hvor godt integrert og hvor effektivt foretakets rammeverk er for å kontrollere likviditets- og finansieringsrisiko i førstelinje og andrelinje. Beste praksis for jevnlig evaluering, er minst annethvert år.

4. MÅLING AV LIKVIDITETS- OG FINANSIERINGSRISIKO

Formålet med dette kapitlet er å angi kriterier for vurdering av om foretaket har etablert et system for måling og prising av likviditets- og finansieringsrisiko som er tilpasset kompleksiteten og omfanget av virksomheten.

4.1 Systemer for risikomåling og prognoser

Formålet med dette avsnittet er å angi kriterier for vurdering av systemer og rutiner for måling og prognostisering av likviditetssituasjonen.

Nedenfor følger aktuelle momenter.

- Foretaket skal ha metoder for å identifisere og måle likviditetsrisikoen til enhver tid, jf. CRR/CRD IV-forskriften § 15. Målemetodene bør være tilpasset de faktiske aktiviteter

og deres kompleksitet og risikoprofil, jf. punkt 48 i Baseldokumentet. Herunder bør LCR kunne beregnes daglig, for mindre foretak eventuelt estimeres daglig, for foretakets styring og kontroll og eventuelle oversendelser til Finanstilsynet.

- Foretaket skal måle og prognostisere likviditetssituasjonen knyttet til alle aktuelle aktiva- og passivaposter, samt til forpliktelser utenom balansen og derivater, herunder marginkrav, jf. CRR/CRD IV-forskriften § 15 og punkt 26 i Baseldokumentet. Samlet bør risikomålene gi et helhetlig bilde av likviditetssituasjonen, samt dekomponert i likviditetsrisiko knyttet til ulike enheter i konsernet, jf. punkt 22 i Baseldokumentet.
- Prognosene for fremtidig likviditetsbehov bør anslå foretakets netto finansieringsbehov som differansen mellom forventede kontantstrømmer inn og ut av foretaket, jf. punkt 26 i Baseldokumentet. Ved beregningene bør det legges til grunn konservative estimater når kontantstrømmene blir vurdert, jf. punkt 24 i Baseldokumentet.
- Likviditetssituasjonen bør anslås for flere tidsperioder; herunder intradag, dag til dag, for flere intervaller opptil ett år og for perioder over ett år, jf. punkt 27 i Baseldokumentet og rapporteringene av EBAs "Maturity Ladder".
- Dersom aktivitetsnivået tilsier det, bør foretaket ha systemer for å identifisere og følge opp betingelser eller forbehold knyttet til salg eller tilbakebetaling av aktiva og utløsningsmekanismer knyttet til finansielle garantier eller tilsvarende betingede forpliktelser, jf. punkt 31, 32 og 41 i Baseldokumentet. Tilsvarende bør foretaket også identifisere og måle ikke-kontraktsfestede forpliktelser eller forhold som av hensyn til omdømme kan medføre at et foretak må kjøpe aktiva eller gi ekstraordinær likviditetsstøtte, jf. punkt 33 i Baseldokumentet.
- Dersom aktivitetsnivået tilsier det, bør foretaket identifisere og måle likviditets- og finansieringsrisikoen i fremmed valuta, jf. punkt 43 i Baseldokumentet.
- Definisjonene og forutsetningene som legges til grunn for risikomålene og prognosene bør være godt dokumentert. Systemer og data bør kvalitetssikres i henhold til klare rutiner. Sentrale forutsetninger bør jevnlig revurderes og godkjennes, jf. punkt 49 i Baseldokumentet. Det bør gjennomføres ettertesting av prognosene.

4.2 Stresstester

I følge EBAs retningslinjer for stresstesting (EBA/GL/2018/04) skal likviditetsstresstesten gi grunnlag for å vurdere hvilke konsekvenser ulike hendelser har i et likviditets- og finansieringsperspektiv for foretaket. Stresshendelsene bør derfor omfatte både negative markedsforhold som rammer flere aktører og foretaksspesifikke stresshendelser. Sammenhengen mellom likviditets- og finansieringsstress og foretakets kapitalstatus bør også vurderes. Formålet med dette avsnittet er derfor å angi kriterier for vurdering av foretakets stresstest(er) på likviditetsområdet og bruk av disse.

Nedenfor følger aktuelle momenter.

- Foretaket skal gjennomføre stresstester for å analysere likviditetssituasjonen, jf. CRR/CRD IV-forskriften § 16, og gi meningsfulle bidrag i risikostyringen. Stresstestene skal bidra til at foretaket kan forsikre seg om at faktisk eksponering forblir i overensstemmelse med styrets vedtatte risikoappetitt, jf. prinsipp 10 i Baseldokumentet.
- Foretakets forretningsmodell og størrelse, samt alvorlighetsgraden i utfallet av siste stresstest, bør legges til grunn ved valg av frekvens, jf. EBAs retningslinjer for stresstesting punkt 32. Beste praksis for de største foretakene er kvartalsvis gjennomføring og rapportering av likviditetsstresstest(e) i fullt omfang. Også i mindre

foretak vil kvartalsvis vurdering av stresseffekter kunne gi nyttige bidrag i risikostyringen, jf. CRR/CRD IV-forskriften § 15 der det heter at "Styret og ledelsen skal minst hvert kvartal behandle en helhetlig og oppdatert rapport om foretakets likviditetssituasjon og likviditetsstyring". Stresstester utført i den løpende operative virksomheten, første linje, bør utføres med en vesentlig hyppigere frekvens, herunder bør LCR vurderes beregnet daglig.

- Stresstestene skal belyse situasjonen på konsolidert nivå og foretaksnivå og omfatte alternative scenarier som dekker foretaksspesifikke hendelser, markedsrelaterte hendelser samt kombinasjoner av disse, jf. CRR/CRD IV-forskriften § 16 og EBAs retningslinjer for stresstestretning, punkt 154. Scenariene skal dekke poster i og utenom balansen, jf. CRR/CRD IV-forskriften § 16.
- Stresstestene skal omfatte scenarier med ulike tidshorisonter, jf. CRR/CRD IV-forskriften § 16 og EBAs retningslinjer for stresstesting punkt 155 og 156. Testene bør minst dekke tidsintervaller fra over-natten til ett år. Det bør være egne stresstester for å analysere likviditetsrisiko intradag.
- Stresstestene bør belyse om foretaket har tilstrekkelig beholdning av likvide eiendeler til å unngå betalingsproblemer på kort og lengre sikt. Dersom styret har vedtatt at foretaket skal ha tilstrekkelige reserver til å overleve f.eks. 12 måneder "uten stress", dvs. gitt foretakets avtalefestede inn- og utbetalinger og med eventuell rullering og nytstedelser av OMF-lån, men uten refinansiering av senior markedsfinansiering, bør stresstesten utfordre denne overlevelseshorisonten.
- Foretaket bør vurdere om ESG-faktorer kan ha vesentlig betydning for foretakets netto utbetalinger eller likviditetsbuffer. Foretakets stresstest bør bidra til å belyse hvordan verdien av likviditetsbufferen kan bli påvirket av en klima- eller miljørelatert hendelse.
- Foretakets stresstester bør, der det er relevant, legge til grunn strengere forutsetninger enn de som gjelder for minstekravet til likviditetsreserve, LCR, jf. kommisjonens delegerte forordning (EU) 2015/61 ("LCR DA") artikkel 38. Herunder bør det stresses for en LCR med 90 dagers horisont, eller det bør beregnes hva LCR vil være om en, to og tre måneder. Videre bør det anslås hvor mange dager etter dag 30 det tar før foretakets LCR er under 100 prosent. Foretaket bør også vurdere hvor store avkortninger og ekstraordinære utbetalinger foretakets LCR vil tåle før minstekravet brytes (reverserte stresstester). Analysene bør også gjøres for LCR i alle foretakets signifikante valutaer dersom disse omfatter andre valutaer enn norske kroner.
- Foretaket bør også vurdere om rapporteringen av NSFR og løpetidsfordelingen ("maturity ladder") kan danne grunnlag for egnede stresstester for foretaket.
- Foretak som er hel- eller deleier av OMF-foretak, eller som er OMF-foretak, bør foreta stresstester der kraftig eiendomsprisfall og betydelig økt boliglånmislighold inngår som forutsetninger. Videre bør det stresses for ekstra belastninger knyttet til koblinger/forpliktelser mellom eierbank(er) og OMF-foretak, herunder eventuelt avgitte likviditetsfasiliteter, derivatavtaler og implisitte eller eksplisitte avtaler om overføring av boliglån fra OMF-foretak til eierbank(er).
- Tilsvarende bør det gjennomføres stresstester som tar hensyn til forhold som kan oppstå i andre konsernforetak som måtte ha betydning for likviditets- og/eller finansieringssituasjonene for konsernet.
- Foretaket bør vurdere sin mulighet til å holde, eller å ha tilgang til, overskuddslikviditet på kort sikt, mellomlang sikt og lang sikt som følge av en stresssituasjon (Counterbalancing capacity) jf. EBAs retningslinjer for stresstesting punkt 160 og 161.

- Foretaket bør vurdere å stresse behovet for likvide midler til å dekke marginkrav som følger av inngåtte CSA-avtaler og/eller avtaler med clearinghus og/eller foretak som er agenter for disse.
- Foretaket skal regelmessig vurdere forutsetningene som benyttes i stresstestanalysene, jf. CRR/CRD IV-forskriften § 16 og EBAs retningslinjer for stresstesting punkt 17.

4.3 Internprising av likviditetsrisiko

Formålet med dette avsnittet er å angi kriterier for vurdering av foretakets internprisingssystem for verdsetting av aktiviteter med hensyn til likviditetsrisiko.

Nedenfor følger aktuelle momenter.

- I henhold til CRR/CRD IV-forskriften § 12 skal foretaket sørge for en intern fordeling av risiko og kostnader. Foretaket bør følgelig ha et internprisingssystem for anvendelse av likviditet til ulike aktiviteter etter deres nytte-kostnad for foretaket, jf. EBAs internprisingsdokument, CEBS (EBA) Guidelines on Liquidity Cost Benefit Allocation. Konsern skal sikre at inntekter, kostnader, tap og gevinst fordeles korrekt i konsernet, jf. finansforetaksloven § 18-3.
- Internprisingssystemet er et viktig virkemiddel i likviditetsstyringen, og systemet bør være konsistent med styringsrammeverket, risikoappetitten og beslutningsprosessene ellers i foretaket, jf. EBAs internprisingsdokument anbefaling nr. 1.
- Det bør være en egnet styringsstruktur for å understøtte internprisingssystemet. Systemet bør brukes aktivt og være tilpasset foretakets forretningsmodell, jf. EBAs internprisingsdokument anbefaling nr. 2 og 3. Det er viktig at ledelsen har eierskap til systemet og at enheten som er ansvarlig for å gjennomføre prisingen er uavhengig av linjeenheterne og ikke har egne profittmål.
- Detaljeringsnivået i internprisingsmetoden bør tilpasses foretakets størrelse og kompleksitet. Priser bør fastsettes på en oversiktlig og konsistent måte, jf. EBAs internprisingsdokument punkt 14.
- Metoden for å fastsette internpriser bør være robust og ta hensyn til alle faktorer som har betydning for likviditetsrisikoen. Internprisingssystemet bør være tilstrekkelig omfattende til å dekke alle vesentlige deler av aktiva, passiva og utenombalanseposter av betydning for likviditeten, jf. EBAs internprisingsdokument anbefaling nr. 4 og 5. Eksempelvis bør foretaket ta hensyn til eventuelle (eksplisitte eller implisitte) garantier for å stille nødvendig likviditet til enheter i konsernet eller andre tilknyttede virksomheter.
- Internpris bør settes slik at bruken av likviditeten reflekterer prisen på finansieringen som må hentes inn med tilsvarende (forventet) likviditetsmessig bindingstid. Internpris bør reflektere både direkte og indirekte kostnader knyttet til finansieringen samt kostnader ved å holde likviditetsbuffer. Det er også viktig at prisingen er slik at finansieringskilden godtgjøres etter den betydning denne har for utviklingen av likviditetsrisikoen, eksempelvis totalkundeinnskudd mot mer flyktige innskudd, jf. EBAs internprisingsdokument punkt 15, 17 og 19.

5. RAPPORTERING AV LIKVIDITETS- OG FINANSIERINGS-RISIKO

Formålet med dette kapittelet er å angi kriterier for vurdering om foretaket har relevante systemer og prosesser for å rapportere likviditets- og finansieringsrisiko. Foretaket skal etter finansforetaksloven § 13-5 første ledd ha hensiktsmessige retningslinjer og rutiner for å identifisere, styre, overvåke og rapportere risiko foretaket er, eller kan bli, eksponert for.

5.1 Intern rapportering

Formålet med dette avsnittet er å angi kriterier for vurdering av rapporteringen til styret og ledelsen og rutinene for kvalitetssikring av rapporteringen.

Nedenfor følger aktuelle momenter:

- Styret og ledelsen skal minst hvert kvartal motta og behandle en rapport som viser foretakets likviditets- og finansieringssituasjon, og som gir et helhetlig og oppdatert bilde av foretakets eksponeringsnivå og av styring og kontroll av likviditets- og finansieringsrisiko jf. CRR/CRD IV-forskriften § 15. I stressituasjoner bør det være hyppigere rapportering.
- Frekvensen for administrasjonsintern rapportering bør tilpasses kompleksiteten og aktivitetsnivået. I større foretak bør enkelte forhold rapporteres av førstelinjen gjennom dagen og ved dagsslutt (eksempelvis "end of day"-eksponering). Risikokontrollfunksjonen skal, som nevnt over, gjøre uavhengige målinger og avgi uavhengige rapporter.¹⁰
- I rapporteringen til styret og ledelsen bør de målevariable som er definert i strategien, i rammedokumenter og overordnede retningslinjer, inngå. Rapporten bør inneholde:
 - Faktisk likviditetsrisikoeksponering målt mot vedtatte rammer og eventuelle mål, jf. punkt 57 i Baseldokumentet. Maksimal rammeutnyttelse mellom rapporteringstidspunktene bør fremgå med dato-/tidsangivelse.
 - Faktiske brudd på likviditetsrisikorammer, mål eller terskelverdier.
 - Indikatorer som beskriver likviditets- og finansieringssituasjonen, men hvor det ikke er fastsatt rammer, eksempelvis prisutviklingen på finansiering eller andre tidligvarslingsindikatorer, jf. punkt 54 i Baseldokumentet.
- Styret og ledelsen bør regelmessig, helst kvartalsvis, motta rapporter som viser resultatet av stresstestberegninger, herunder stresstestens fremoverskuende perspektiv. I presentasjonen av ulike stressscenarier bør forutsetningene klart fremgå slik at styret og ledelsen kan evaluere gyldigheten og implikasjonene av de ulike scenariene jf. punkt 97 i Baseldokumentet og pkt. 22 i Baselkomiteens "Sound Practices for Managing Liquidity in Banking Organizations". Videre bør foretakets likviditetsprognoser og redegjørelse for forventet likviditetsutvikling og finansiering vurderes omtalt i rapporteringen til styret og ledelsen.
- Styret og ledelsen bør jevnlig, og minst årlig, motta rapporter som viser eventuelle evalueringer av systemet for styring og kontroll av likviditetsrisiko, herunder påpekninger fra intern- og eksterntrevisorer og andre uavhengige instanser.

¹⁰ For å kunne avstemme at eksponeringen som er beregnet i hhv. første- og andrelinje er lik, bør andrelinjen sende sin foreløpige rapport til Treasury tidlig om morgenen (før åpning). Når førstelinjen melder tilbake at de er enige, kan andrelinjen rapportere resultatet videre til tilstrekkelig høyt ledernivå.

- Foretaket bør ha etablert rutiner for kvalitetssikring av dataene som er grunnlag for rapporteringen og av systemene for rapportering. Det bør foretas rimelighetskontroller og stikkprøver av dataene. Rapportenes form, innhold og frekvens bør revurderes jevnlig.
- Foretaket bør dokumentere hvilke rapporter som produseres, hvor ofte de produseres, hvem som er ansvarlig for innhold i rapportene, hvem som mottar hvilke rapporter og hvordan informasjonen brukes.

5.2 Ekstern rapportering

Formålet med dette avsnittet er å angi kriterier for vurdering av foretakets rutiner for kvalitetssikring av rapportering til myndighetene.

Nedenfor følger aktuelle momenter.

- Foretaket bør ha etablert rutiner for kvalitetssikring av dataene som rapporteres til myndighetene, herunder sørge for at enheter/medarbeidere som har ansvaret for den løpende likviditetsstyringen, kvalitetssikrer rapporteringen.
- Foretaket bør ha rutiner som sikrer at rapporteringen er rettidig og at meldinger om ny periodisk rapportering, eller ad hoc rapportering, fra myndighetene fanges opp og iverksettes innen tidsfristen.
- Foretaket bør sikre at kunnskap om rutineene for myndighetsrapportering, herunder eventuelt utkontrakterte rapporteringer, finnes hos flere ansatte.

FINANSTILSYNET

Postboks 1187 Sentrum

0107 Oslo

POST@FINANSTILSYNET.NO

WWW.FINANSTILSYNET.NO